

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem ve věci

žalobkyně: **T. N.**, narozena X, státní příslušnice Íránu,
t. č. pobytem v Zařízení pro zajištění cizinců, Jezová 1501, 294 21 Bělá
pod Bezdězem,
zastoupena Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.,
sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha 9,

proti

žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**,
sídlem Masarykova 930/27, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 8. 2022, č. j. KRPU-159330-19/ČJ-2022-040022-SV-ZZ,

takto:

- I. Rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, ze dne 29. 8. 2022, č. j. KRPU-159330-19/ČJ-2022-040022-SV-ZZ, **se zrušuje.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalované Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, ze dne 29. 8. 2022, č. j. KRPU-159330-19/ČJ-2022-040022-SV-ZZ, kterým byla žalobkyně podle §

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

124 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 124 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zajištěna za účelem správního vyhoštění a podle § 124 odst. 3 téhož zákona byla doba trvání zajištění stanovena na devadesát dnů od okamžiku omezení osobní svobody žalobkyně, který nastal dne 28. 8. 2022 v 18:15 hodin.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně předeslala, že v zemi původu byla ze strany manžela, s nímž byla sezdána na základě domluveného sňatku, opakovaně vystavena domácímu násilí s vážnými zdravotními následky, manžel chtěl odcizit peníze, které získávala jako podnikatelka v IT sektoru, a jejich dcera se jej bála, proto žalobkyně před třemi lety požádala o rozvod. Po něm se od manžela odstěhovala a svou nezletilou dceru svěřila do péče své matce. Popsala, že ji její bývalý manžel i nadále obtěžoval a vyhrožoval fyzickým násilím, např. politím obličeje kyselinou, a proto se obrátila na tamní úřady i soudy, ale jejímu bývalému manželovi byla uložena jen peněžní pokuta. Z těchto důvodů a dále kvůli tristní situaci stran práv žen v Íránu se žalobkyně rozhodla zemi opustit a požádat o azyl v Norsku, kde má známé.
3. Žalobkyně namítala, že žalovaná nepodnikla dostatečné kroky k ověření skutečného stavu věci, jen se povrchně dotázala žalobkyně na okolnosti vedoucí k jejímu rozhodnutí opustit svou zemi, nezjišťovala její zdravotní a psychický stav, ačkoli žalobkyně indikovala, že je obětí domácího násilí, a neověřila si, zda je s ohledem na zranitelnost žalobkyně její zajištění přiměřené a vhodné. Podle žalobkyně žalovaná porušila § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 8 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 a čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 odst. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/115/ES, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí, (dále jen „návratová směrnice“), neboť nijak nereflektovala zranitelnost žalobkyně a nepodnikla žádné kroky k určení, zda bude mít v průběhu zajištění přístup k dostatečné zdravotní péči. Žalobkyně poukázala na definici zranitelné osoby v § 2 odst. 1 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) s tím, že zákon o pobytu cizinců sice s pojmem zranitelných osob výslovně nepracuje, nicméně cizinec neztrácí svou zranitelnost jen podle toho, na základě kterého zákona je zajištěn. Mezeru v zákoně o pobytu cizinců je podle žalobkyně třeba překlenout eurokonformním výkladem v souladu s návratovou směrnicí a závazky plynoucími z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Zmínila také rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 Azs 417/2019 a 1 Azs 218/2021 a rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 2 A 86/2019, které zranitelnost cizinců vzaly v potaz, a připomněla vyjádření Kanceláře Veřejného ochránce práv o chybějícím účinném mechanismu pro určování zranitelnosti. Navzdory jednoznačným indiciím o zranitelnosti se žalovaná touto otázkou vůbec nezabývala, nepoložila žalobkyni žádný doplňující dotaz, ani žádný dotaz na její zdravotní stav.
4. Dále žalovaná podle žalobkyně porušila § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neboť se dostatečně nezabývala otázkou přiměřenosti zajištění jako vhodného prostředku, včetně délky zajištění. Žalobkyně konstatovala také porušení § 179 zákona o pobytu cizinců, neboť jasně uvedla překážky, které jí brání v návratu do země původu, porušení § 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť žalovaná nepostupovala v souladu se zákony a ostatními předpisy, a porušení § 3, §

50 odst. 2 až 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu, neboť žalovaná nezjistila stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu nezbytném vzhledem ke konkrétním okolnostem případu, neopatřila si dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí, nevyšla ze spolehlivě zjištěného stav věci, nepřihlédla ke všemu, co v řízení vyšlo najevo (žalobkyně jako oběť domácího násilí, což ji činí zvláště zranitelnou), neprovedla důkazy potřebné ke zjištění stavu věci a své rozhodnutí dostatečně neodůvodnila.

5. S poukazem na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. 9. 2009, *Opuz proti Turecku*, stížnost č. 33401/02, žalobkyně uvedla, že domácí násilí může svou intenzitou a stupněm závažnosti dosahovat míry mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Již při výslechu ve správním řízení žalobkyně upozornila na fyzické násilí a vyhrožování ze strany manžela a v doplnění odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění ze dne 29. 8. 2022 přiblížila povahu výhrůžek a rozvedla, že místní orgány a soudy nepodnikly žádné efektivní kroky k její ochraně. Dodala, že útoky kyselinou směřované proti ženám nejsou v Íránu nijak výjimečné. Připomněla, že Írán nedisponuje zákonnou úpravou domácího násilí, která by takovému chování předcházela a poskytla ochranu obětem, ačkoli dvě třetiny vdaných žen v celostátní studii z roku 2004 odpověděly, že se staly obětí domácího násilí. Podle žalobkyně i tamní režim přiznal, že se problém nedaří řešit, zhoršuje se. Podotkla, že nezřídka dochází k zabitím ze cti a k popravám žen, které se domácímu násilí bránily. Těmito skutečnostmi se žalovaná podle žalobkyně nezabývala, neudělala si ani předběžný obrázek o tom, zda je s ohledem na tyto skutečnosti vyhoštění žalobkyně alespoň potenciálně možné; její závěr o absenci překážek návratu do země původu je v rozporu se správním spisem a žalovaná ji zajistila za účelem úkonu, u něhož ani dostatečně neověřila, zda je vůbec realizovatelný.
6. Žalobkyně citovala rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 12/2009 a 7 As 79/2010 a zdůraznila, že v jejím případě existují důvodné obavy, zda bude účel jejího zajištění naplněn. S ohledem na mezinárodní závazky České republiky a rozšířenost domácího násilí proti ženám v Íránu totiž podle žalobkyně existují zásadní pochybnosti o tom, zda může být její správní vyhoštění realizováno, když jí v Íránu hrozí zacházení dosahující mimořádného stupně závažnosti v rozporu s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a – jak naznačují žalobkyní citované zdroje i její vlastní zkušenost – íránský stát ji nedokáže ochránit. Žalobkyně trvala na tom, že uvedla zcela konkrétní obavy z návratu a překážky vycestování, jimiž se žalovaná ani okrajově nezabývala.
7. Zajištění v délce devadesáti dnů je podle žalobkyně nepřiměřené a zbavuje ji přístupu k účinnému soudnímu přezkumu v řádných intervalech. Poznamenala, že podle judikatury domácích soudů je dobrým postupem stanovit zajištění spíše kratší a v případě potřeby je následně prodloužit. K tomu odkázala na rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 17/2012, 7 As 97/2012 a 2 Asz 57/2014 a na usnesení Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1020/15. Podle žalobkyně sice došlo po vydání těchto rozhodnutí ke změně právní úpravy a do zákona o pobytu cizinců byla vložena možnost požádat o propuštění ze zajištění, problematika pravidelnosti přezkumu tím však nebyla dostatečně ošetřena, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Asz 170/2019. Žalobkyně měla za to, že nastalou situaci je třeba řešit tak, že bude žalovaná stanovovat zajištění na kratší časové intervaly (maximálně 30 dnů), a při splnění zákonných podmínek pak případně zajištění prodlouží. Podle žalobkyně uplyne od podání žaloby do doručení rozsudku přinejmenším 30 až 35 dnů, a dalších 30 dnů pak žalobkyně není oprávněna podat žádost o propuštění ze zajištění, tedy má možnost využití dalšího opravného prostředku až po 65 dnech od

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zajištění (pokud byla žaloba podána ihned po zajištění) a následně musí čekat na rozhodnutí o této žádosti, což trvá nejméně týden; až poté může podat žalobu proti případnému negativnímu rozhodnutí. Žalobkyně uzavřela, že podá-li žalobu v den zajištění, má v praxi možnost domoci se dalšího soudního přezkumu zajištění nejdříve po 70, v praxi však spíše po 80 a více dnech od počátku zajištění, a proto ji žalovaná stanovením délky zajištění 90 dnů zbavila práva na soudní přezkum zajištění v rozumných intervalech.

8. Podle žalobkyně vykazuje napadené rozhodnutí na několika místech známky nesrozumitelnosti a zmatečnosti naznačující nedostatečné individuální posouzení. Procesní pochybení spatřovala žalobkyně v tom, že s ní žalovaná neprovedla pohovor či doplňující pohovor s pomocí osoby stejného pohlaví. Připomněla, že utekla před násilnickým manželem, a bylo tak nevhodné a neetické, že byla vyslýchána osobou mužského pohlaví za přítomnosti tlumočníka mužského pohlaví. Zdůraznila, že navrhovala provedení doplňujícího pohovoru za přítomnosti osob stejného pohlaví pro zjištění všech relevantních skutečností. Podle žalobkyně se žalovaná zmínkou o útěku před manželem nijak nezaobírala a dostatečně neověřila všechny relevantní skutečnosti, ačkoli z výpovědi žalobkyně byla zřejmá její zranitelnost. Vysvětlila, že o násilí detailněji nemluvila, neboť se jí na to žalovaná neptala a žalobkyně nebyla seznámena s faktem, že by tyto skutečnosti mohly být pro další řízení relevantní. Podle žalobkyně mohla být problémem jazyková bariéra, ačkoli byl přítomen tlumočník. Upozornila na to, že žalovaná v napadeném rozhodnutí několikrát chybně označila její zemi původu (Turecko, Libanon), a to ve stěžejních částech odůvodnění, kdy na těchto chybných údajích založila své úvahy stran délky zajištění a možnosti realizace správního vyhoštění. Dodala, že žalovaná rovněž chybně uvedla její věk. To vše podle žalobkyně vypovídá o značné nedůslednosti žalované a vyvolává pochybnosti o řádném posouzení situace žalobkyně.
9. Žalobkyně připomněla, že zajištění má být opatřením *ultima ratio*, přičemž v jejím případě postačovalo uložení mírnějšího opatření. Podotkla, že vstupem bez potřebných pobytových oprávnění se z pohledu žalované automaticky stala nedůvěryhodnou. Takový přístup žalobkyně odmítla a zdůraznila, že žalovaná je povinna tuto skutečnost hodnotit v kontextu okolností, jež žalobkyni vedly k protiprávnímu jednání, jinak je její hodnocení zjednodušené, jednostranné, neúplné a nezohledňuje skutečnosti svědčící ve prospěch žalobkyně. Ani při odůvodnění nemožnosti uložení zvláštních opatření žalovaná podle žalobkyně nereflektovala její zranitelnost (k tomu žalobkyně odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 Azs 417/2019), ačkoli mohla v koordinaci se Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra uložit opatření podle § 123b odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců s tím, že by se žalobkyně musela zdržovat v jednom z přijímacích či pobytových středisek.

Vyjádření žalované k žalobě

10. Žalovaná ve svém vyjádření popsala svá skutková zjištění a popřela, že by se žalobkyně nezeptala na její zdravotní stav. Konstatovala, že protokol byl se žalobkyní sepsán za přítomnosti řádně ustanoveného tlumočníka (žalobkyně s ním souhlasila a potvrdila, že mu rozumí) a výslech prováděla policistka; tvrzení žalobkyně, že se bála vypovídat z důvodu přítomnosti mužů, tak není opodstatněné. Na dotaz policistky žalobkyně podle žalované odpověděla, že se cítí zcela zdráva, léky nebere a hodlá bez problémů vypovídat. Žalovaná připomněla, že ve svém rozhodnutí dospěla k závěru, že je dán důvod zajištění, neboť by žalobkyně mohla mařit nebo ztěžovat výkon správního vyhoštění, a že nejsou

splněny podmínky pro uložení zvláštních opatření za účelem vycestování, neboť cílem žalobkyně je pokračovat do západní Evropy, kde chce nelegálně pobývat a pracovat, přičemž jen dílem náhody byla při pokusu o vstup do Německa zadržena policií. Žalovaná zdůraznila, že z dosavadního jednání žalobkyně, která vědomě nerespektuje právní předpisy České republiky a Evropské unie týkající se podmínek vstupu a pobytu, by v případě uložení zvláštního opatření za účelem vycestování pravděpodobně došlo k opětovnému pokusu vstoupit nelegálně do Německa a dalších zemí schengenského prostoru. Žalovaná byla přesvědčena, že pečlivě zhodnotila i přiměřenost dopadů rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobkyně. Připustila písařskou chybu, pokud jde o věk žalobkyně, nicméně dodala, že tato chyba nemá na rozhodnutí vliv.

11. Podle žalované z chování ani z výpovědi žalobkyně nic nenaznačovalo, že by mohla být zranitelnou osobou. Dodala, že žalobkyně nepožádala o mezinárodní ochranu v první bezpečné zemi a neučinila tak ani v zařízení pro zajištění cizinců, ačkoli byla o této možnosti poučena. Žalovaná vycházela z výpovědi žalobkyně a ze skutečností, které jsou jí známy z úřední činnosti, a zohlednila informaci Ministerstva vnitra o bezpečnostní a politické situaci v Íránu. Připomněla, že žalobkyně ve své výpovědi uvedla, že jí v zemi původu žádné mučení a nelidské zacházení nehrozí, v místě jejího bydliště neprobíhá ozbrojený konflikt a žalobkyně se bojí pouze pronásledování a vyhrožování ze strany manžela. Podle žalované nehrozí žalobkyni v Íránu skutečné nebezpečí, neboť tam existují účinné nástroje k ochraně lidských práv. Dodala, že chování bývalého manžela žalobkyně tamní orgány řešily a žalobkyně má možnost se na ně opětovně obrátit, a proto její obavy z jejího bývalého manžela nevylučují možnost realizace správního vyhoštění.
12. Podle žalované se jedná o prvotní zajištění, rozhoduje se pod časovým tlakem, a proto nelze požadovat přehnané nároky. Podotkla, že konečné posouzení, zda je vycestování žalobkyně možné, závisí na Ministerstvu vnitra, které ve věci vydává závazné stanovisko. Toto stanovisko bylo v případě žalobkyně vydáno dne 29. 8. 2022 s jednoznačným závěrem, že vycestování možné je. Žalovaná zdůraznila, že žalobkyně navzdory poučení dosud nepožádala o azyl z důvodů, které uvádí jako hrozbu při návratu do vlasti. Nesouhlasila s tím, že by stanovením doby zajištění devadesát dnů došlo k vyloučení pravidelného soudního přezkumu. Připomněla, že žalobkyni poučila o právu domáhat se přezkoumání rozhodnutí o zajištění soudem i o právu žádat propuštění ze zajištění podle § 129a zákona o pobytu cizinců, a poznamenala, že podle § 126a téhož zákona sama z úřední činnosti provádí pravidelné přezkoumání trvání důvodů zajištění. Žalovaná měla za to, že řádně specifikovala úkony potřebné k realizaci správního vyhoštění a uvedla i jejich předpokládanou časovou náročnost, tedy řádně odůvodnila, proč je doba devadesáti dnů zajištění přiměřená skutkovým okolnostem projednávané věci. Žalovaná uzavřela, že rozhodnutí vydala v souladu se zákonem a náležitě ho odůvodnila. Navrhla zamítnutí žaloby pro nedůvodnost.

Posouzení věci soudem

13. O žalobě soud v souladu s § 172 odst. 5 věta druhá zákona o pobytu cizinců rozhodl bez jednání, neboť žádný z účastníků řízení nenavrhл nařízení jednání a ani soud nepovažoval nařízení jednání za nezbytné.
14. Napadené rozhodnutí žalované soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

15. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
16. Nejprve se soud zabýval námitkami upozorňujícími na nerealizovatelnost správního vyhoštění. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „[s]právní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona ... o pobytu cizinců ... možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu“ (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS). Z citovaného usnesení tedy plyne, že v řízení o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění musí správní orgán náležitě zvážit, zda k vyhoštění cizince bude moci dojít, tj. zda je toto vyhoštění alespoň potenciálně možné.
17. Žalobkyně upozorňovala na skutečnost, že v jejím případě existují důvodné obavy, zda bude účel zajištění naplněn, když ji íránský stát nedokáže ochránit před násilím ze strany jejího bývalého manžela, a to i s ohledem na tristní situaci stran práv žen v Íránu. V této souvislosti soud připomíná, že i pronásledování ze strany bývalého manžela může být důvodem znemožňujícím vycestování ve smyslu § 179 odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců, pokud nejsou státní orgány země, kam má být žalobkyně vyhoštěna, schopny jí zajistit účinnou ochranu před tímto pronásledováním.
18. Ze správního spisu k tomu soud zjistil, že žalovaná vycházela jednak z protokolu o výsledku žalobkyně ze dne 29. 8. 2022, jednak ze zprávy Ministerstva vnitra ze dne 1. 4. 2021 o bezpečnostní a politické situaci v Íránu (Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv) a jednak ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra ze dne 29. 8. 2022, ev. č. ZS54663, podle kterého je vycestování žalobkyně do Íránu možné.
19. Ve shodě se závěry Nejvyššího správního soudu vyslovenými v rozsudku ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-41, zdejší soud podotýká, že ačkoli závazné stanovisko Ministerstva vnitra – vydávané podle § 120a zákona o pobytu cizinců v rámci rozhodování o správním vyhoštění – představuje formálně prostý podklad rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění podle § 50 odst. 4 správního řádu, má obdobné účinky, jako by se jednalo o závazné stanovisko ve smyslu § 149 správního řádu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 8 Azs 76/2018-59). Do jisté míry tak vlastně předurčuje vyřešení otázky existence možných překážek vyhoštění, které je

žalovaná v tomto typu řízení povinna zkoumat. I toto stanovisko však musí obsahovat náležité odůvodnění a musí reagovat na konkrétní tvrzení cizince v daném řízení.

20. Soud připomíná, že Ministerstvo vnitra ve zmíněném závazném stanovisku sice poznamenalo, že žalobkyně měla v Íránu problémy s manželem, který ji pronásledoval, nicméně tímto jejím tvrzením se nijak blíže nezabývalo, ani nevzalo v potaz, že podle žalobkyně její pronásledování bývalým manželem pokračovalo i poté, kdy mu tamní soud uložil za toto jednání pokutu. Ministerstvo vnitra tedy zcela opomenulo posoudit otázku, zda jsou íránské státní orgány schopny žalobkyni před pronásledováním ochránit. Soud zároveň nepřehlédl, že Ministerstvo vnitra při zpracování předmětného stanoviska vycházelo z výpovědi žalobkyně ze dne 29. 8. 2022. Soud prostudoval příslušný protokol o výsledku žalobkyně ze dne 29. 8. 2022 a shledal, že ačkoli žalobkyně opakovaně zmiňovala, že ji pronásledoval a vyhrožoval jí její bývalý manžel a že nepomohlo ani rozhodnutí íránského soudu, žalovaná se při tomto výsledku vůbec nezeptala na jakékoli bližší informace týkající se tohoto pronásledování a vyhrožování, nezjišťovala, zda došlo k fyzickému násilí, zda a do jaké míry je žalobkyně ohrožena na zdraví a na životě, a neověřovala, nakolik jsou íránské státní orgány schopny žalobkyni ochránit. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-41, přitom platí, že je povinností potvrdit, či vyvrátit tvrzené obavy cizince cílenými otázkami týkajícími se důvodů jeho obav. Tuto povinnost žalovaná nesplnila.
21. Na základě výše uvedených skutečností soud dospěl k závěru, že žalovaná nezjistila všechny relevantní skutečnosti a neopatřila si dostatek podkladů pro své rozhodnutí. Nedostatkem podkladů přitom trpí též závazné stanovisko Ministerstva vnitra, které vychází z protokolu o výsledku žalobkyně ze dne 29. 8. 2022, při němž žalovaná zcela rezignovala na kladení otázek týkajících se pronásledování žalobkyně jejím bývalým manželem, vyhrožování z jeho strany (včetně rizika ohrožení zdraví nebo života) a schopnosti, či neschopnosti íránských orgánů zajistit žalobkyni ochranu před takovým jednáním. Za dané situace nelze závazné stanovisko Ministerstva vnitra považovat za dostatečný podklad pro závěr, že správní vyhoštění žalobkyně je skutečně možné.
22. Soud dále konstatuje, že řádný podklad rozhodnutí nepředstavuje ani zpráva Ministerstva vnitra ze dne 1. 4. 2021 o bezpečnostní a politické situaci v Íránu. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008-71, totiž platí, že „[p]ři používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné ...“, přičemž zastaralá je podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019-74, taková zpráva, která „[o]bsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změní situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden, a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“
23. Vzhledem k poměrně turbulentnímu vývoji situace v Íránu zdejší soud vnímá předmětnou zprávu, která byla v den vydání napadeného rozhodnutí již starší než 16 měsíců, za nikoli aktuální. Zcela zásadním nedostatkem předmětné zprávy je dále skutečnost, že neobsahuje žádné informace o právech žen v Íránu, ačkoli žalobkyně při svém výsledku opakovaně upozorňovala na tristní situaci stran práv žen v Íránu. Soud proto uzavírá, že zpráva Ministerstva vnitra ze dne 1. 4. 2021 o bezpečnostní a politické situaci v Íránu není pro projednávanou věc dostatečným podkladem, neboť neobsahuje aktuální a ve vztahu k tvrzením žalobkyně relevantní informace.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

24. Žalobkyni lze přisvědčit také v tom, že otázkami pronásledování žalobkyně jejím bývalým manželem, vyhrožování z jeho strany (včetně rizika ohrožení zdraví nebo života) a schopnosti, či neschopnosti iránských orgánů zajistit žalobkyni ochranu před takovým jednáním se žalovaná řádně nezabývala ani v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Pokud v této souvislosti žalovaná poukazovala na skutečnost, že žalobkyně nepožádala o azyl, soud připomíná, že o azyl je sice nezbytné žádat bezprostředně poté, co k tomu má žadatel příležitost z hlediska zeměpisného i časového (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81), nicméně samotná skutečnost, že tak cizinec neučinil, nemůže být důvodem pro závěr o neexistenci překážek jeho vyhoštění (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2016, č. j. 5 Azs 7/2016-22, nebo ze dne 28. 2. 2020, č. j. 5 Azs 211/2019-41). Relevanci žalobkyní uváděných tvrzení proto nelze zpochybňovat jen na základě toho, že dosud nepožádala o azyl; ostatně sama žalobkyně vysvětlila, že o azyl chtěla požádat v Norsku, kde má známé.
25. S ohledem na výše uvedené soud konstatuje, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaná se v něm náležitě nevypořádala s tvrzeními žalobkyně o pronásledování jejím bývalým manželem a o tristním stavu ženských práv v Íránu, a zároveň ve vztahu k těmto otázkám dostatečně nezjistila skutkový stav. Soud proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. pro vady řízení zrušil. Soud ovšem současně nevrátil věc žalované věci k dalšímu řízení. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 11. 2012, č. j. 9 As 111/2012-34, publ. pod č. 2757/2013 Sb. NSS, totiž platí, že „... po zrušení rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele je nutno na toto rozhodnutí nahlížet, jako kdyby vůbec nebylo vydáno. Neexistuje tak řízení, v němž by mělo být pokračováno, protože podle § 124 odst. 2 zákona o pobytu cizinců je vydání rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění prvním úkonem v řízení. Je-li tedy tento úkon ve formě rozhodnutí zrušen, neznamená to současně, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je ve správním soudnictví obvyklé (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Naopak to z povahy věci, která je značně specifická a vyžaduje urychlené vyřízení, znamená ukončení řízení před správním orgánem, aniž by se tím jakkoli zasahovalo do jeho pravomoci, která byla vyčerpána vydáním původního rozhodnutí.“ Vzhledem k tomu, že zdejší soud zrušil rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění, které je prvním úkonem v řízení, neexistuje dále řízení, v němž by mělo a mohlo být pokračováno, a proto nebylo možné věc žalované vrátit k dalšímu řízení.
26. Za dané procesní situace shledal soud nadbytečným zabývat se ostatními žalobními námitkami, neboť výsledkem řízení nezatíženého výše popsány vadami mohlo být zcela jiné rozhodnutí.
27. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalovaná neměla ve věci úspěch a žalobkyně, která byla ve věci úspěšná, náhradu nákladů řízení nepožadovala, ani jí podle obsahu soudního spisu žádné náklady nevznikly, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 12. října 2022

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus, v. r.
samosoudce